

Protokol **PROJEKT**
z posiedzenia Zespołu problemowego ds. polityki gospodarczej i rynku pracy
Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych
w dniu 5 grudnia 2012 r.

Miejsce posiedzenia: Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”
Przewodniczący: **Andrzej Malinowski**, Prezydent Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Przewodniczący Zespołu ds. polityki gospodarczej i rynku pracy.
Uczestnicy posiedzenia: Członkowie Zespołu, przedstawiciele Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, Ministerstwa Finansów, Prezes oraz Wiceprezes Zarządu Poczta Polska, pozostali zaproszeni goście i eksperci, z szeroką reprezentacją związków zawodowych Poczty Polskiej (*załącznik*).

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Poczta Polska S.A. przed uwolnieniem rynku pocztowego – szanse i zagrożenia.
2. Sprawy różne

Ad. 1)

Przewodniczący Zespołu przypomniał, że kwestia Poczty Polskiej była już przedmiotem obrad Zespołu. Temat jest bardzo aktualny, ważne są szanse i zagrożenia w kontekście uwolnienia rynku pocztowego od 1.01.2013 r. oraz nowelizacji ustawy Prawo Pocztove.

Pan Jerzy Józkowiak (Prezes Poczty Polskiej S.A.) stwierdził, że mimo wieloletnich zapóźnień w kwestii restrukturyzacji, Poczta Polska starannie przygotowuje się do uwolnienia rynku pocztowego oraz zmian prawnych. Już niedługo wejdzie w życie ustawa Prawo Pocztove, której celem jest między innymi wdrożenie do polskiego porządku prawnego postanowień trzeciej dyrektywy unijnej, kończącej proces stopniowej liberalizacji rynku usług pocztowych. W związku z tym przez Zarząd Poczty Polskiej został przygotowany program strategiczny. Prezes J. Józkowiak podkreślił, że w związku z malejącymi dochodami z podstawowej działalności pocztowej, należy generować dochody z innych źródeł, do których zalicza się obszary związane z usługami pocztowymi (przede wszystkim rentowne usługi kurierskie) oraz dochody z działalności Banku Pocztowego, ubezpieczeń (w przyszłości możliwe dochody związane z działalnością towarzystw funduszy inwestycyjnych). Rozpoczęto również działania dotyczące obecności Poczty Polskiej w sieci. Podkreślił, że kluczowe sprawy dotyczące kondycji przedsiębiorstwa dotyczą, z jednej strony nieuchronności restrukturyzacji i zmian, z drugiej strony ram formalno-prawnych. Sposób finansowania usługi powszechnej jest kluczowy nie tylko z punktu widzenia Poczty Polskiej, ale z punktu widzenia każdego operatora. Dochody z usług pocztowych w ciągu najbliższych 20 lat mogą zmaleć do zera, więc szuka się różnych alternatyw.

Pan Mariusz Zarzycki (Wiceprezes Poczty Polskiej S.A.) rozwinął kwestie liberalizacji rynku pocztowego. (*Prezentacja stanowi załącznik 2 do protokołu*).

Pan J. Józkiak stwierdził, że dla każdej firmy działającej na wolnym rynku szansą jest konkurencja wymuszająca odpowiednie zmiany, czy też korzystanie z rozwiązań rynkowych. Potencjał Poczty Polskiej jest ogromny i po restrukturyzacji może być dużym źródłem dochodów. Zagrożeniem natomiast może stać się konstrukcja otoczenia funkcjonowania Poczty Polskiej i brak zgodności ze standardami europejskimi. Problemem również może być kwestia sfinansowania kosztu netto oraz kształt Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej. Przygotowany program daje szansę na przeprowadzenie restrukturyzacji i zachowania źródła dochodu, własnymi siłami. Dodał, że Poczta spełnia obecnie wszystkie parametry terminowości, choć nadal podlega schematycznej opinii.

Nowe prawo pocztowe i szereg aktów wykonawczych, da nowy sposób wyliczania obciążeń dla Poczty Polskiej, bazujący na koszcie netto, lecz w Unii Europejskiej nie ma jednolitej koncepcji sposobu jego wyliczania. Każdy kraj członkowski robi to samodzielnie i w zależności od tego, jakie zostaną przyjęte na poziomie regulatora parametry, tyle operator wyznaczony otrzyma dofinansowania do usługi powszechnej.

W toku dalszej dyskusji pytania strony związkowej Zespołu w dużej mierze dotyczyły pracowniczych skutków restrukturyzacji Poczty Polskiej (**Pan Jarosław Lange** – NSZZ „Solidarność”) oraz perspektywy właścicielskiej i koncepcji Poczty Polskiej (**Pan Norbert Kusiak** – OPZZ). Przedstawiciel OPZZ wniósł o ujawnienie szczegółów na temat programu rządowego "Inwestycje Polskie", jeszcze przed rejestracją spółki celowej. **Pani Grażyna Magdziak** (BCC) podkreśliła, że przedstawiona strategia bazuje na rentowności spółki, ale głównym atutem firmy jest jej potencjał i duża liczba regionalnych placówek, które mogą być wykorzystane w wielu działalnościach przez samą pocztę, jak i inne instytucje. Giełda nie jest docelowym elementem strategii, ale narzędziem w rozwoju firmy.

Prezesi Poczty Polskiej przekazali założenia polityki personalnej (*[Prezentacja stanowi załącznik 3 do protokołu](#)*):

- Podkreślono, że aby zminimalizować koszty społeczne, kluczowe dla firmy będzie osiągnięcie stabilizacji finansowej i rentowności.
- Zakłada się zmiany w obszarze jakości i efektywności pracy – inwestycję w pracowników związaną z podnoszeniem kwalifikacji (restrukturyzacja kompetencji) i systemem motywacyjnym.
- Część pracowników z Poczty Polskiej będzie musiała odejść – preferowana jest metoda dobrowolnych odejść (w tym roku program dobrowolnych odejść objął już 2 tys. pracowników, w przyszłym roku programem zostanie objętych 4,7 tys.). Program strategiczny restrukturyzacji, z budżetem na wszelkiego rodzaju wynagrodzenia 760 mln zł., zakłada co roku, w zależności od osiągniętych dochodów, zwolnienia pracowników – docelowo do końca 2015 r. – 12 tys. osób.
- Dla osiągniętych dochodów ważną sprawą będzie również zmiana sposobu wynagradzania. Pomiedzy pracodawcą a interesariuszami społecznymi dyskutowany jest brak możliwości prowizyjnego wynagradzania oraz ograniczenia wynikające z tabeli płac. Trwają prace dotyczące wartościowania stanowisk pracy.

Dodano, że debiut na giełdzie będzie możliwy po przeprowadzeniu restrukturyzacji i osiągnięciu przez spółkę rentowności. Rozwiązaniem problemów dla Poczty Polskiej będzie

upublicznienie i wprowadzanie rozproszonego akcjonariatu przy zachowaniu dominującej pozycji Skarbu Państwa. Poczta Polska nie jest przewidziana w planach prywatyzacyjnych na lata 2012-2013.

Pan Dariusz Dolczewski (Doradca Ministra ds. Poczty w MAiC) stwierdził, że Minister Administracji i Cyfryzacji już wielokrotnie wypowiadał się w kwestii Poczty Polskiej. Stanowisko jest zbieżne ze stanowiskiem Zarządu Poczty Polskiej – przedsiębiorstwo niezrestrukturyzowane nie będzie podlegało procesowi IPO i w efekcie docelowym zostanie zachowana kontrola Skarbu Państwa.

Ireneusz Wojtyła (Związki Zawodowe Poczty Polskiej) – uporządkowanie systemu płac musi być poprzedzone badaniem obciążenia pracą i wartościowaniem i stanowisk pracy, ale prace te trwają już od wielu lat. Właściciel musi dać szansę, aby Poczta Polska mogła przekształcić się w duże przedsiębiorstwo logistyczne. Niezbędne są spotkania załogi z właścicielem. Nie można zniszczyć istniejącego potencjału Poczty Polskiej, przy czym muszą być wyraźnie określone kierunki jej rozwoju.

Pan Bogumil Nowicki (NSZZ „Solidarność”) zwrócił uwagę na to, że nowe prawo pocztowe nie chroni rynku krajowego przed operatorami zewnętrznymi. Kwestia przepływu środków jest bardzo istotna – Poczta Polska, po pełnym otwarciu rynku w 2016 roku, będzie bezradna w zderzeniu z niemieckim gigantem. Inne kraje mają okresy ochronne kilkunastoletnie, w Polsce okres ten wynosi 3 lata. Dodał, że średnia płaca pracowników Poczty Polskiej, w odniesieniu do średniej krajowej, spada. W latach 2004-2005 firma miała dobre wyniki jakościowe, później uległy znacznemu pogorszeniu, obecnie jakość usług uległa zdecydowanej poprawie. Trwające działania restrukturyzacyjne będzie można dopiero ocenić po pewnym okresie czasu. Propozycje przedstawiane przez Zarząd odchodzą od stabilnej sytuacji opierającej się na układzie zbiorowym pracy. Dodał, że choć organizacje związkowe dążyły do przygotowania ustawy o restrukturyzacji, komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa użyteczności publicznej Poczta Polska, została przygotowana ustawa o komercjalizacji, zmieniająca formalne sytuację firmy. Poczta Polska powinna jak najwłaściwiej wykorzystać Bank Pocztowy.

Pan Jacek Męcina (Sekretarz Stanu w MPiPS) podkreślił, że regulacje prawne będą miały kluczowy wpływ na warunki funkcjonowania Poczty Polskiej. Przypomniał, że w kontekście nieuchronnej restrukturyzacji można skorzystać z Funduszu Pracy, jak i z Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji. Pozytywna jest próba wykorzystania, przez Poczte Polską, rekonwersji wewnętrznej poprzez szkolenia i przekwalifikowania oraz dodatkowe usługi. Firma realizująca nowoczesną strategię wymaga wewnętrznej elastyczności, więc istotne mają znaczenie proefektywnościowe i prowizyjne systemy wynagradzania.

Pan Sławomir Redmar (Związek Zawodowy Pracowników Poczty) zauważył, że spółka Poczta Polska nie ma całkowitego wsparcia ze strony rządu. Właściciel zezwala na to, że od dwóch miesięcy firma nie ma Rady Nadzorczej. Cały czas brak jest uregulowań dotyczących wykorzystywania prywatnych samochodów do celów służbowych (tzw. kilometrówka dla listonoszy). Podkreślił że układ zbiorowy pracy z 2010 r. nie był korzystny dla pracowników.

Mimo, że wszyscy pracownicy ponieśli straty finansowe - zawarto go dla dobra spółki. Z punktu widzenia strategii Poczty i rozwoju usług finansowych duże znaczenie ma Bank Pocztowy.

Pan Przemysław Dzido (FZZ) – pytania dotyczyły struktury właścicielskiej Poczty po jej restrukturyzacji, nowej polityki właścicielskiej wobec spółki oraz działania nadzoru państwowego, wobec braku Rady Nadzorczej i niemożności zatwierdzenia planu finansowego na następny rok.

Pan Dariusz Dolczewski (Doradca Ministra ds. Poczty w MAiC) odpowiadając na postawiane pytania:

- Z mocy ustawy Prawo pocztowe, 3-letni okres ochronny dla Poczty Polskiej jest niezbędny do restrukturyzacji przedsiębiorstwa oraz utrzymania usług powszechnych na odpowiednim poziomie. Należy liberalizować rynek - ważną zmianą w ustawie zapewniającą jakość usługi powszechnej jest to, że w konkursie na operatora wyznaczonego mogą startować również inni operatorzy. Poczta Polska (po 3 latach z ustawy) może startować w konkursie na operatora wyznaczonego.
- Wyzwanie restrukturyzacyjne oraz odpowiedzialność właścicielska zmusza do zmian ~~w~~ ustawieprawnych, które będą zapewniały funkcjonowanie spółki w zakresie kontroli właścicielskiej. Brak elastycznych zapisów dot. składu Rady Nadzorczej może doprowadzić do paraliżu prac całego gremium w przypadku niemożności udziału/rezygnacji jednego z jej członków i dlatego należy to zmienić. Z powodu braku funkcjonowania Rady Nadzorczej, spółka nie ponosi żadnych szkód, prowadzony jest bieżący monitoring. Trwa wyłanianie kandydata do składu Rady Nadzorczej. MAiC powinno dysponować własną strategią właścicielską, w ramach której realizowana będzie strategia Poczty Polskiej. Wiąże się to ze zmianą narzędzi do nadzoru właścicielskiego - obowiązujące narzędzia nadzoru regulują szczegółowo relacje oraz współpracę pomiędzy właścicielem a spółką.
- Strategia zakłada wykorzystanie najlepszych zasobów Poczty Polskiej: synergii sieci placówek (usługi finansowe i bankowe) oraz synergii sieci logistycznej (wykorzystanie bazy). Wysiłek strategiczny po stronie operatorów pocztowych, w tym wykorzystania aktywów, musi być większy. Zjawisko substytucji daje nowe szanse, ale też i nowe zagrożenia.
- Przed wejściem spółki na giełdę, musi istnieć pewność, że Poczta Polska byłaby w stanie wykorzystać pozyskane z giełdy fundusze w celu sfinansowania działań rozwojowych oraz pewność realizacji planu inwestycyjnego.
- MAiC uważa, że usługi finansowe, czy ubezpieczeniowe powinny być oparciem dla rozwoju spółki, która musi się skupiać na jak najlepszej realizacji usług pocztowych.-
- MAiC stawia na elektroniczną procesów w relacji obywatel-urząd.

Pan J. Józkowiak dodał, że niedługo zakończą się analizy związane z ofertą PKP BP. Jedną perspektywą dotyczy grupy kapitałowej Poczty Polskiej, druga dotyczy korzyści Skarbu Państwa. Strategia Zarządu Poczty Polskiej zakłada 51% udziałów dla Skarbu Państwa.

Przewodniczący Zespołu podsumowaniu dyskusji:

- Uwolnienie rynku pocztowego stanowi szansę na unowocześnienie podmiotów grupy kapitałowej Poczta Polska, zmianę modelu biznesowego, rozwoju szeregu usług, w tym poza tradycyjnym obszaru pocztowców.
- Poczta Polska, jak i cała branża pocztowa ma do czynienia ze zjawiskiem kurczenia się rynku listowego na rzecz mediów elektronicznych. W związku z tym istnieje potrzeba przemodelowania dotychczasowego typu usług. Poczta Polska musi sprostać wyzwaniu związanemu z całkowitą liberalizacją rynku. Pojawiająca się konkurencja w dużym stopniu stymuluje działania poprawiające efektywności, wymusza regulacje wewnętrzne (np. zmiana sposobu wynagradzania).
- Wyzwaniem jest przekształcenie największego polskiego operatora - Poczty Polskiej w nowoczesny podmiot, zdolny do sprostania wyzwaniom wolnego rynku. Trzeba dać możliwość Poczcie Polskiej realizacji zaplanowanych zmian. Ważnym aktywem grupy kapitałowej jest Bank Pocztowy.

Przewodniczący Zespołu podkreślił fakt, że niedopuszczalne jest aby Poczta Polska działająca w ramach kodeksu spółek handlowych, z którym wiąże się określone zobowiązania oraz odpowiedzialność, nie ma funkcjonującej Rady Nadzorczej.

➡ **Możliwe wzmocnienie niektórych powyższych kwestii odpowiednim wystąpieniem Przewodniczącego Zespołu do Ministra Administracji i Cyfryzacji.**

Pan Jarosław Lange (NSZZ „Solidarność”) zwrócił się z wnioskiem ➡ **aby z inicjatywy Ministra Administracji i Cyfryzacji zostało zorganizowane trójstronne spotkanie:** przedstawicieli właściciela, zarządu oraz związków zawodowych w celu określenia filarów strategii.

Ad. 2)

W sprawach różnych nie wniesiono żadnych spraw.

Przewodniczący Zespołu TK
ds. polityki gospodarczej i rynku pracy

.....
Andrzej Malinowski

Opracowanie:

Nina Krasuska

Departament Dialogu i Partnerstwa Społecznego MPiPS